

Dr. Suat ÇALIŞKAN
Cumhuriyet Savcısı

Tüm Yönleri İle
TİCARETE YÖNELİK
UYUŞTURUCU
VEYA
UYARICI MADDE SUÇLARI

HER ŞEYİN EN MÜHİM NOKTASI, BAŞLANGIÇTIR.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	2
İÇİNDEKİLER.....	5
KISALTMALAR.....	37

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRK CEZA KANUNUNDA YER ALAN TİCARETE YÖNELİK UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE SUÇLARI

1. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kavramı	45
1. Suçun Maddi Konusu	45
1.1. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde.....	46
1.1.1. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 188. Maddesinin 4. Fıkrasında Tanımlanan Maddeler.....	47
1.1.2. Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun Açısından Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kavramı.....	47
1.1.3. 3298 Sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun Açısından Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kavramı.....	49
1.1.4. Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesi Açısından Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kavramı.....	50
1.1.5. 2313 ve 3298 Sayılı Kanunların Verdiği Yetki Uyarınca Çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararları Açısından Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kavramı	51
1.2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddelerin Çeşitleri ve Etkileri Uyuşturucu Maddelerin Sınıflandırılması	51
1.2.1. Merkezi Sınır Sistemini Yavaşlatanlar (Depresantlar) Tabii Uyuşturucu veya Uyarıcılar	52
1.2.1.1. Afyon.....	52
1.2.1.2. Morfin.....	53
1.2.1.3. Eroin	55
1.2.1.4. Kodein	56
1.2.1.5. Sentetik Uyuşturucular	57
1.2.1.6. Barbitüratlar.....	57

1.2.1.7. Trankilizanlar	58
1.2.1.8. Sedatifler.....	58
1.2.2. Merkezi Sinir Sistemini Uyarılar (Stimulanlar) Tabii Uyarılar.....	58
1.2.2.1. Koka Yaprağı.....	58
1.2.2.2. Kokain	60
1.2.2.3. Crack.....	62
1.2.2.4. Sentetik Uyarılar	63
1.2.2.4.1. Amfetaminler.....	63
1.2.2.4.2. Captagon.....	64
1.2.2.4.3. Extacy	65
1.2.3. Halisinojenler (Hayal Gösterenler).....	68
1.2.3.1. Esrar.....	68
1.2.3.2. Marihuana.....	69
1.2.3.3. Meskalin	69
1.2.3.4. LSD.....	71
1.2.3.5. Sentetik Kannabinoidler (Bonzai)	75
1.3. Ele Geçen Maddenin Suçun Oluşumuna Elverişli Olması	75
1.3.1. Elverişli Olma Hali.....	75
1.3.2. Dikiliden Hint Keneviri Ele Geçirilmesi	76
1.3.3. Narkotik Madde Bulaşıkları	76
1.3.4. Bilirkişi İncelemesi.....	76
1.3.5. Ele Geçen Maddenin Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Niteliğinde Olmaması.....	77
1.3.6. Failin İkrarının Tek Başına Delil Olarak Değerlendirilememesi.....	77
2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal, İthal ve İhraç Suçu	79
2.1. Yasal Düzenleme ve Genel Açıklamalar	79
2.2. Korunan Hukuksal Yarar	83
2.3. Suçun Hukuki Konusu.....	84
2.4. Suçun Faili.....	85
2.4.1. Failin Yabancı Uyrıklı Olması Halinde Yapılacak İşlemler	86

2.5. Suçun Maddi Unsuru.....	88
2.5.1. İmal.....	89
2.5.1.1. Uyuşturucu Madde İmal Etme Suçunun Oluşumu	90
2.5.2. İthal.....	93
2.5.2.1. Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde İthali Kavramı ve Uygulaması İle İlgili Yargıtay Kararları	96
2.5.3. İhraç.....	101
2.5.3.1. Türkiye Açısından İhraç Olan, Diğer Ülke Açısından İthal Olan Suçlarda Mahsup Uygulaması.....	101
2.5.3.2. Yargıtay Uygulaması.....	104
2.5.3.2.1. Görünüşte İçtima	104
2.5.3.2.2. TCK'nin 188/2 Maddesinin Uygulanması İle İlgili Yargıtay Kararlar	105
2.5.3.2.2.1. İnfaz Evrakının Araştırılması Zorunluluğu	105
2.5.3.2.2.2. Mahsup Uygulamasının Yerel Mahkemece Yapılabilmesi.....	105
2.5.3.2.2.3. Etkin Pişmanlık Hükümlerinin Uygulanabilmesi.....	105
2.5.3.2.2.4. Yabancı Ülkede Hükmolunan ve İnfaz Edilen Cezanın Mahsubu.....	106
2.5.3.2.3. Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde İhracı Kavramı ve Uygulaması İle İlgili Yargıtay Kararları.....	107
2.5.3.2.3.1. TCK'nin 44. Maddesinin Uygulanması.....	107
2.5.3.2.3.2. Transit Geçişler	108
2.5.3.2.3.3. Yabancı Mahkeme Kararlarının Getirtilme Zorunluluğu	109
2.5.3.2.3.4. Yabancı Mahkeme Kararlarının Tercümelî Evrakının Dosyaya Konulması Zorunluluğu.....	110
2.5.3.2.3.5. Ele Geçen Narkotik Madde Miktarı ve İhraç Etme Amacı Cezanın Alt Sınırından Uzaklaşmasını Gerektermesi.....	110
2.5.3.2.3.6. Sanığın Yurt İçinde Yakalanması ve İhraç Eyleminin Belirsiz Olması	111
2.5.3.2.3.7. Narkotik Maddenin Ele Geçirilememesi	112

2.5.3.2.3.8. Kargo İle Yurtdışına Narkotik Madde Gönderme	112
2.5.3.2.3.9. 765 Sayılı TCK İle 5237 Sayılı TCK Hükümlerinin Karşılaştırılarak Lehe Kanununun Tespiti	113
2.5.3.2.3.10. Narkotik Maddenin Havalimanı Dış Hatlar Girişinde Bulunan Kontrol Noktasında Yakalanmış Olması	114
2.5.3.2.3.11. Failin X-Ray Cihazından Geçtiği Sırada Suç Konusu Uyuşturucu Madde İle Birlikte Yakalanması	114
2.6. Manevi Unsur	114
2.7. Hukuka Aykırılık Unsuru	116
3. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeyi Ruhsatsız veya Ruhsata Aykırı Olarak Ülke İçinde Satmak, Satışa Arz Etmek, Başkalarına Vermek, Sevk Etmek, Nakletmek, Depolamak, Satın Almak, Kabul Etme, Bulundurmak.....	117
3.1. Genel Açıklamalar.....	117
3.2. Korunan Hukuksal Yarar.....	118
3.3. Suçun Hukuki Konusu.....	119
3.4. Suçun Faili.....	119
3.5. Suçun Maddi Unsuru	120
3.5.1. Satmak	120
3.5.1.1. Yargıtay Uygulaması.....	122
3.5.1.1.1. Sanığın Evinde Çocuğa ve Yetişkine Narkotik Madde Satarken Yakalanması	122
3.5.1.1.2. Reçeteye Bağlı Olan ve Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Etkisi Doğuran Her Türlü Maddenin Satışı	122
3.5.1.1.3. Satma Eyleminin Sanığın Evinde Gerçekleşmesi.....	123
3.5.1.1.4. Narkotik Maddenin Zincirleme Şekilde Satılması ve Satılan Bir Kişinin de Çocuk Olması.....	123
3.5.1.1.5. Çocuklara Uyuşturucu Satarken Yakalanma	123
3.5.1.1.6. Sanığın Uyuşturucu Maddeyi Satma Amacıyla Bulundurduğuna Dair Delil Bulunmaması	124

3.5.1.1.7. Tanıkların Uyuşturucu Maddeleri Sanıktan Almadıklarını Söylemeleri	124
3.5.1.1.8. Uyuşturucu Madde Ticareti Yapma Suçunda Zorunlu Müdafii Görevlendirme Zorunluluğu	125
3.5.1.1.9. Uyuşturucu Satma ile İmal Suçunun Birlikte İşlenmesi.....	125
3.5.1.1.10. Sanığın İkrarı	126
3.5.1.1.11. Ele Geçirilemeyen Maddelerin Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kapsamında Değerlendirilememesi	126
3.5.1.1.12. Analizi Yapılan Madde Yasaklanmamış ve Ruhsata Tabi Kılınmamış Olması (Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Neye Göre Belirleneceği Hususu).....	126
3.5.1.1.13. Birlikte Hareket Eden Birden Fazla Kişiyi Uyuşturucu Madde Satma	127
3.5.1.1.14. İnfaz Kurumuna Narkotik Madde Sokmak	127
3.5.2. Satışa Arz Etmek	128
3.5.2.1. Yargıtay Uygulaması.....	129
3.5.2.1.1. Suç Delilini Elde Etme Amacıyla Narkotik Madde Alma	129
3.5.2.1.2. Gizli Soruşturmacının Uyuşturucu Satın Alması ve Sanığın Evinde Narkotik Maddenin Ele Geçirilmesi	129
3.5.3. Başkalarına Verme	130
3.5.3.1. Yargıtay Uygulaması.....	131
3.5.3.1.1. Uyuşturucu Maddeyi Başkalarına İkram Etme	131
3.5.3.1.2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Hile İle veya Zorla Verilmesi.....	131
3.5.4. Sevk Etme	131
3.5.4.1. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Kargo İle Gönderilmesi	133
3.5.4.1.1. Uyuşturucu Maddeyi Kargo İle Cezaevine Kasıtlı Olarak Gönderme Hali (Kasta Dair Delil Olmaması)	133
3.5.4.1.2. Narkotik Maddenin Kargo İle Ceza İnfaz Kurumuna Gönderilmesi	133

3.5.4.1.3. Narkotik Maddenin Yurtdışından Kargo İle Gönderilmesi	133
3.5.4.1.4. Satın Alınan Narkotik Maddenin Kargo İle Gönderilmesi	134
3.5.4.1.5. Uyuşturucu Maddenin Kargo Şirketiyle Sanık Tarafından Gönderildiğine İlişkin Delil Araştırması.....	134
3.5.4.1.6. Kargo Paketinin Açılması ve Suç Eşyasına El Konulması.....	135
3.5.4.1.7. Narkotik Maddenin Kargo Görevlilerinin Şüphelenmesi Üzerine Ele Geçirilmesi	136
3.5.4.1.8. Narkotik Maddenin Kargo ile Yurt Dışına Gönderilmesi	136
3.5.4.1.9. Gönderdiği Kargo Paketi İçerisindeki Uyuşturucu Maddeden Haberdar Olmadığına Yönelik Savunmalar	137
3.5.4.1.10. Başka Bir Kişiden Kargoya Teslim Etmek İçin Aldığı Eşyayı Birine Göndermek İçin Kargoya Teslim Etme.....	137
3.5.5. Nakletmek.....	138
3.5.5.1. Uyuşturucunun Hava Limanı Dış Hatlar Gidiş Katı Transit Alanda Yakalanması	139
3.5.5.2. Uyuşturucunun Hava Limanı Dış Hatlar Gidiş Terminali Kontrol Noktasında Sanığın X-Ray Cihazından Geçiş Sırasında Yakalanması	140
3.5.5.3. Failin Temin Ettiği Uyuşturucuyu Arkadaşına Verirken Yakalanması	140
3.5.5.4. Uyuşturucunun Havalimanının "Şut Altı" Kısmı Olarak Tabir Edilen Pasaport Sonrası Gümrük Alanı İçinde Ele Geçirilmesi	140
3.5.5.5. Araç İle Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Nakletme ...	141
3.5.5.6. Araç Dorsesinde Uyuşturucu Maddenin Ele Geçirilmesi ve Gümrük Sahası	141
3.5.5.7. İkamette ve Taşınan Poşette Narkotik Maddenin Ele Geçirilmesi ve Failin Yurtdışından Getirdiğini Söylemesi	142

3.5.5.8. Transit Geçiş.....	142
3.5.5.9. Failin Midesinde Narkotik Madde Nakletmesi (Yurtdışına Gidemeden ve Gümrük Sahasına Girmeden Yakalanma)	143
3.5.5.10. Cezaevinde Bulunan Bir Kişiyeye Narkotik Madde Götürme.....	143
3.5.5.11. Araçla Narkotik Madde Nakleden Failin Konumu (TCK m. 37/1 Anlamında Sorumluluğu).....	144
3.5.5.12. İki Kişinin Yolculuk Ettiği Araçta Yapılan Aramada Narkotik Maddenin Ele Geçirilmesi ve Araç Sürücüsünün Yanında Bulunan Kişinin Durumu	145
3.5.6. Depolama	146
3.5.6.1. Narkotik Maddeyi Evdeki Yatağın Altına Gizlemek ...	146
3.5.6.2. Konteynırlardaki Uyuşturucu Maddeyi Depoya İndirmek ve Saklamak.....	147
3.5.7. Satın Almak	147
3.5.8. Kabul Etmek.....	147
3.5.9. Bulundurmak	148
3.6. Manevi Unsur	148
3.7. Hukuka Aykırılık Unsuru.....	149
4. Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçlarında Ağırlaştırılmış Yaptırımı Gerektiren Haller	151
4.1. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Düzenlenen Haller.....	151
4.1.1. Uyuşturucunun Türüne Bağlı Olan Ağırlaştırıcı Neden.....	151
4.1.2. Suçun İşlendiği Yer Bakımından Öngörülen Ağırlaştırıcı Neden	152
4.1.2.1. Uyuşturucu Madde Satışının Aracın İçerisinde Gerçekleşmiş Olması.....	153
4.1.2.2. Narkotik Maddenin Okula İki Yüz Metreden Yakın Mesafe İçinde Açıkta Satılması.....	154
4.1.2.3. Suçun Cami Yakınında İşlenmesi	154
4.1.2.4. Mesafenin Mutad Ulaşımına Göre Belirlenmesi	154
4.1.2.5. Eylemin TCK'nin 188/3 Maddesi Kapsamında Olması ve Yasada Belirtilen Yerlerde İşlenmesi Koşulu	155

4.1.2.6. Keşif Yapılması ve Yürüme Mesafesine Göre Tespit Zorunluluğu	156
4.1.2.7. Taşıtın Bir Uyuşturucu Madde Satış Tezgâhı Olarak Kullanılması.....	156
4.1.3. Suçun Üç veya Daha Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi.....	157
4.1.3.1. Uyuşturucu Maddeyi Diğer Sanıklar Birlikte Satmak İçin Bulundurma	158
4.1.3.2. Failin Alıcı Konumundaki Kişileri Sanıklarla Buluşturarak Uyuşturucu Madde Temin Etmesini Sağlaması.....	159
4.1.3.3. Müşterek Faillerin 'Aynı Yönde' Hareket Etmeleri Zorunluluğu	159
4.1.3.4. Failler Arasında İrtibat Olmaması	160
4.1.3.5. Sanıklardan Birinin Beraat Etmesi	160
4.1.3.6. Ortak Bir İrade İle Hareket Etme ve Suçun İcrasında Doğrudan Doğruya Etkili Olan Hareketleri Gerçekleştirme Koşulu	160
4.1.3.7. Uyuşturucu Almak İsteyen Kişileri Satıcılara Yönlendirme	161
4.1.3.8. Diğer Sanıklarla İrtibatlı Olmadan Narkotik Maddeyi Sevk Etme	162
4.1.3.9. Narkotik Madde Satıcılarına Polisin Geldiğini Söyleyerek İkazda Bulunmak.....	162
4.1.3.10. Sanıkların Enaz Üç Kişi Olması Zorunluluğu	162
4.1.3.11. Kimlikleri Tespit Edilemeyen Şahıslarla Birlikte Suç İşleme	163
4.1.4. Suçun Bir Örgütün Faaliyeti Çerçevesinde İşlenmesi	163
4.1.4.1. Örgütün Varlığı İçin Aranılan Şartlar	165
4.1.4.2. Uyuşturucu Ticareti Suçunun Örgüt Faaliyeti Çerçevesinde İşlenip İşlenmediği ve Gizli Soruşturmacı.....	166
4.1.4.3. Soyut Olarak Sanık Sayısının Üç Kişiden Fazla Olması	167
4.1.4.4. İletişimin Tespit Tutanakları ve Telefon Görüşmelerinin İçerikleri	168

4.1.4.5. "Suç İşleme İradelerinde Devamlılık" ve "Hiyerarşik İlişki"	168
4.1.4.6. Amaç Suçları Sürekli Biçimde İşleme Kararlılığının Mevcut Olup Olmadığının Araştırılması Zorunluluğu	168
4.1.5. Suçların Bazı Mesleki Faaliyet Gösterenler Tarafından İşlenmesi Hali	169
5. Üretimi İzne, Satışı Reçeteye Bağlı Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Etkisi Doğuran Her Türlü Maddelerin İmal, İthal, İhraç ve Ticareti	171
5.1. Yeşil veya Kırmızı Reçeteye Tabi İlaçların Kullanılması	172
5.2. Yeşil Reçete İle Satılan Haplar	172
5.3. Yeşil Reçeteye Tâbi Tabletlerin Sanığın Üzerinde ve İşyerinde Ele Geçirilmesi	172
5.4. Ele Geçen Madde Konusunda Bilirkişi Raporu Alınma Zorunluluğu	173
5.5. Cezaevi İdaresi Tarafından Bir Hükümlüye Verilen Yeşil Reçeteye Tabi İlaçları Başka Hükümlülerin Kullanması	173
5.6. "Suboxone" İsimli Kırmızı Reçeteye Tabi İlaç	174
5.7. Tabletlerin Yasal Kısıtlılık Altında Bulunan Herhangi Bir Uyuşturucu Madde İçermemesi	175
5.8. Eczanede Çalışan Sanığın Reçeteye Tabi Hapları Satmaları İçin Diğer Sanıklara Vermesi	175
5.9. Sanığa Ait İdrar Tetkikinde Reçeteye Tabi İlaç Etken Maddesinin Çıkması	176
5.10. TCK'nin 188/6. Maddesi ve Zincirleme Suç	176
5.11. İlacın İçindeki Maddenin Türünün Önemli Olmaması ve Cezanın Türe Göre Artırılmaması	177
5.12. Cezaevine Yeşil Reçeteye Tabi İlaç Sokulması	177
6. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Üretiminde Kullanılan ve İthal veya İmali İzne Bağlı Maddeyi İthal, İmal, Satış, Nakil, Depolama ve İhraç Etme Suçları	179
7. Esrar Elde Etme Amacıyla Kenevir Ekilmesi	181
7.1. Kenevir Ekme Suçunun Konusu	182
7.2. Suç Tipinin Tespiti İle İlgili Sorun	182

7.3. Münhasıran Esrar Yapmak İçin Kenevir Ekilmesinin Yasak Olması	182
7.4. Kenevir Ekiminin İzne Tabi Tutulması	182
7.5. Kenevir Ekme Eyleminin Tanımı	182
7.6. Kenevir Bitkisinin Sökülmesi veya Koparılması İle Oluşabilecek Suçlar	183
7.7. Kenevir Bitkilerinin Hasat Edilmesi veya Kurutulmaya Bırakılması Hali.....	183
7.8. Suçun İspatı İle İlgili Delillerin Değerlendirilmesi İşleminin Önemi	184
7.8.1. Beyan Delili	184
7.8.2. Sanığın İkrarı	184
7.8.3. Vicdani Delil Sistemi ve Sanığın İkrarının Değerlendirilmesi	185
7.8.4. “Şüpheden Sanık Yararlanır” İlkesinin Gözetilmesi Zorunluluğu	186
7.5. Yargıtay Uygulaması.....	187

İKİNCİ BÖLÜM

TİCARETE YÖNELİK UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE SUÇLARININ GENEL HÜKÜMLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

8. Uyuşturucu Ticareti Suçunda Failin Kastını Belirleme Ölçütleri.....	193
8.1. Genel Açıklamalar.....	193
8.2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Temin Etme veya Ticaretini Yapma Amaçlı Bulundurma Haline İlişkin Ölçütler.....	193
8.2.1. Sanığın Davranışları	194
8.2.2. Narkotik Maddenin Ele Geçirilme Biçimi, Ele Geçiriliş ve Bulundurma Şekilleri.....	194
8.2.3. Narkotik Maddenin Bulunduğu Yer ve Bulundurma Süresi	194
8.2.4. Sanığın Uyuşturucu Madde Kullanıp Kullanmadığı	194
8.2.5. Sanığın Sosyal ve Ekonomik Durumu ile Gelir Düzeyi.....	195

9. Uyuşturucu Suçlarında Yıllık Kullanım Miktarı Ölçütü İle Kastın Belirlenmesi	197
9.1. Genel Açıklamalar.....	197
9.2. Yargıtay Uygulaması.....	198
9.2.1. Yargıtay'ın Kabul Ettiği Ölçütler	198
9.3. Narkotik Madde Türüne ve Miktarına Göre Failin Kastının Yorumlanması	202
9.3.1. Esrar ve Hint Kenevirii.....	202
Esrarın Miktar, Yakalanma Şekli ve Delil Durumuna Göre Değerlendirilmesine İlişkin Tablo	203
Esrar-Ele Geçme ve Delile Göre Değerlendirme Tablosu	203
9.3.2. Eroin ve Kokain.....	211
Eroin-Miktara ve Delile Göre Değerlendirme Tablosu.....	211
Kokain-Miktara ve Delile Göre Değerlendirme Tablosu	214
9.3.3. Sentetik Haplar	217
SENTETİK HAP-MİKTARA VE DELİLE GÖRE DEĞERLENDİRME TABLOSU.....	218
9.3.4. Metamfetamin	221
9.3.5. Sentetik Kannabinoid	222
Sentetik Kannabinoid-Ele Geçme ve Delile Göre Değerlendirme Tablosu	223
9.3.6. Günlük Kullanım Miktarı	224
9.3.7. Birden Fazla Çeşit Uyuşturucu Madde Ele Geçmesi	225
9.4. Sonuç Değerlendirme	225
10. Teşebbüs.....	227
10.1. Teşebbüs Kavramının Tanımı	227
10.2. Teşebbüsün Şartları	227
10.3. Teşebbüsün Aşamaları	228
10.4. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçlarına Teşebbüs.....	229
10.5. Yargıtay Uygulaması.....	230
10.5.1. Narkotik Maddeyi Teslim Almadan Yakalanma	230
10.5.2. Uyuşturucu Madde Satın Almaya Teşebbüs	230
10.5.3. İhraca Teşebbüs	231

10.5.4. İthal Suçunda Teşebbüs	231
10.5.5. Kullanmak İçin Uyuşturucu Madde Satın Almaya Teşebbüs	232
10.6. Teşebbüste Görevli ve Yetkili Mahkeme	232
11. İşlenemez Suç	233
11.1. Genel Açıklamalar	233
11.2. Olayda Ele Geçen Maddenin Uyuşturucu Madde Niteliğinde Olmaması	234
11.2.1. Konuya İlişkin Emsal Yargıtay Kararları	234
11.3. Uyuşturucu Ticareti Suçlarında Ele Geçen Maddenin Miktar İtibariyle Ticaret Suçunun Oluşumuna Vücut Vermemesi	235
11.3.1. Konuya İlişkin Emsal Yargıtay Kararları Şunlardır	236
11.4. Uyuşturucu Madde Kullanma Suçlarında, Kullanıcı Konumundaki Failin Uyuşturucu Madde Almasının Zaten Mümkün Olmadığı Durumlar	238
11.4.1. Konuya İlişkin Emsal Yargıtay Kararları Şunlardır:	239
12. İçtima	242
12.1. Genel Açıklamalar	242
12.2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları Açısından İçtima Hükümleri	243
12.3. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Hem Ticari Hem de Kullanma Amaçlı Bulundurulması	244
12.4. Ceza İnfaz Kurumunda Bulunan Hükümlüye Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Getirmek veya Satmak	245
12.5. Ceza İnfaz Kurumunda Uyuşturucu Madde Bulundurmak veya Kullanmak	245
12.6. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Çalınması	247
12.7. Cezaevine Uyuşturucu Madde Sokmak ve Temin Etmek	248
12.8. Sınır Kapısı Olan Yerlerde Gümrük Görevlilerine Beyanda Bulduktan Sonra Ülke Sınırı Geçilmeden Narkotik Maddenin Yakalanması	248
13. Zincirleme Suç	251
13.1. Genel Açıklamalar	251
13.2. Uyuşturucu Ticareti Suçundaki Eylem Çeşitliliği	251

13.3. Suçların İçtimalı	252
13.4. Zincirleme Suç Kavramı	253
13.4.1. Genel Açıklamalar.....	253
13.4.2. Zincirleme Suçun Koşulları.....	253
13.4.3. Suçların Aynı Yerde İşlenmeleri	254
13.4.4. Aynı Suç İşleme Kararının Varlığının Değerlendirilmesi	254
13.4.5. Suçlar Arasındaki Süre	255
13.4.6. Hukuki veya Fiili Kesintiler	255
13.5. Uyuşturucu Ticareti Suçunda Zincirleme Suç Hükümlerinin Uygulanmasına Yönelik İlkeler	256
13.5.1. Genel Açıklamalar.....	256
13.5.2. Yargıtay Uygulaması.....	257
13.5.2.1. Gizli Soruşturmacının Aynı Kişiden Birden Fazla Narkotik Madde Satın Alması	257
13.5.2.2. Narkotik Maddenin Ele Geçirilmesi Şartı	258
13.5.2.3. Kısa Zaman Diliminde Birden Fazla Kez Aynı Suçun İşlenmesi.....	258
13.5.2.4. Uyuşturucu Maddelerin Aynı Bütünün Parçaları Olması	259
14. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçlarında İştirak	260
14.1. Genel Açıklamalar.....	260
14.2. İştirakin Şartları	262
14.3. Müsterek Faillik	262
14.4. Dolaylı Faillik.....	263
14.5. Azmettirme	264
14.6. Yardım Etme	265
14.7. Bağlılık Kuralı.....	266
14.8. Yargıtay Uygulaması.....	267
14.8.1. TCK'nin 37. Maddesi Anlamında İştirak	267
14.8.1.1. Evine Bırakılan Eşyanın Esrar Olduğunu Bilme	267
14.8.1.2. Ele Geçen Uyuşturucu Maddeyi Üzerinde Bulundurma	267

14.8.1.3. Narkotik Maddenin Nakline Katılma	267
14.8.1.4. Alıcı ve Satıcı Arasında İrtibat Sağlama ve Alışveriş Sırasında Yanlarında Bulunma	268
14.8.1.5. Uyuşturucu Maddeyi Sanıktan Alıp Tarttırarak Tekrar Sanığa Götürme	268
14.8.1.6. Sanıkların Birlikte Kolluk Görevlilerine Narkotik Madde Satması	268
14.8.1.7. Bir Kişiden Aldığı Narkotik Maddeyi Bir Başka Kişiye Verme.....	268
14.8.1.8. İki Failin Oto ile Narkotik Madde Naklemeden Yakalanmaları.....	269
14.8.1.9. Yol Durumu ve Trafik Uygulama Noktaları Hakkında Bilgi Verme.....	269
14.8.2. Yardım Etme	270
14.8.2.1. Uyuşturucu Kullanıcısını Bir Şahsa Götürüp Uyuşturucu Madde Temin Etmesini Sağlama	270
14.8.2.2. Alıcı İle Satıcıyı Buluşturmak	270
15. Gönüllü Vazgeçme.....	271
15.1. Genel Açıklamalar.....	271
15.2. İştirak Hâlinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme.....	272
15.3. Gönüllü Vazgeçme İle Teşebbüs Arasındaki Farklar	273
15.3.1. Gönüllü Vazgeçmenin Hukuki Niteliği.....	274
15.3.2. Suça Teşebbüs Kavramının Tanımı.....	274
15.3.3. Gönüllü Vazgeçme İle Teşebbüs Arasındaki Fark	274
15.4. Öğretideki Görüşler	275
15.5. Yargıtay Uygulaması.....	276
15.6. Sonuç Değerlendirme	278
15.7. Uyuşturucu Suçlarında Gönüllü Vazgeçme İle İlgili Yargıtay Kararları.....	280
15.7.1. Uyuşturucu Madde Satın Alma Eyleminden Sanığın Kendi İradesi İle Vazgeçmesi.....	280
15.7.2. Suç İşleme İradesine Devam Eden Sanık Hakkında Gönüllü Vazgeçme Hükümlerinin Uygulanamaması	280

16. Yaş Küçüklüğü	282
16.1. Genel Açıklamalar.....	282
16.2. 12 Yaşından Küçük Çocuklar.....	283
16.3. 12-15 Yaş Grubunda Yer Alan Çocuklar	283
16.4. 15-18 Yaş Grubunda Yer Alan Çocuklar	285
16.5. Çocuk Deyimi.....	286
16.6. Çocukların Suça Azmettirilmesi.....	286
16.7. Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirlerinin Yasada Açıkça Gösterilmesi	286
16.8. Dava Zamanaşımı.....	288
16.9. Ceza Zamanaşımı	288
16.10. Çocuklara Karşı Üstsoy veya Bunlar Üzerinde Hüküm ve Nüfuzu Olan Kimseler Tarafından İşlenen Suçlarda Dava Zamanaşımı	289
16.11. Müdafî Görevlendirilme Zorunluluğu.....	289
16.12. Duruşma Düzeninin Sağlanması ve Disiplin Hapsi Yasağı ...	289
16.13. Uzlaşma	289
16.14. Duruşmanın Kapalı Olması	289
16.15. Sanığın Yaşının Tespiti	289
16.16. Yaş Küçüklüğü Nedeniyle Kusurun Bulunmaması.....	290
16.17. Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbiri	290
16.18. Çocuğun Akıl Hastası Olması	290
16.19. Tedbir Kararlarında Usûl.....	291
16.20. Tedbir Kararlarına Karşı Kanun Yolu.....	292
16.21. Soruşturma	292
16.22. Sosyal Çalışma Görevlisinin Bulundurulabilmesi.....	292
16.23. Çocuk Hakkında Koruyucu ve Destekleyici Tedbirlerin Uygulanması.....	292
16.24. Çocuğun Gözaltında Tutulması.....	292
16.25. İştirak Hâlinde İşlenen Suçlar	292
16.25.1. Yetişkinlerden Ayrı Soruşturma Yürütülmesi Zorunluluğu.....	292
16.25.2. Bekletici Mesele Yapma İmkânı	293

16.25.3. Dava Dosyalarının Birleştirilmesi	293
16.26. Çocuğun Naklinde Kelepçe ve Zincir Takma Yasağı	293
16.27. Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi.....	293
16.28. Adli Kontrol.....	294
16.29. Tutuklama Yasağı.....	294
16.30. Duruşma	294
16.31. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması	294
16.32. Yargıtay Uygulaması.....	295
17. Akıl Hastalığı	297
17.1. Akıl Hastalığının Kusur Yeteneğini Etkileyen Sebeplerden Birisi Olması.....	297
17.2. İşlediği Fiille İlgili Olarak Davranışlarını Yönlendirme Yeteneği Azalmış Olan Kişi.....	298
17.3. Gözlem Altında Tutma ve Usulünce Sağlık Kurulu Raporu Alınması Zorunluluğu	299
17.4. Müdafî Zorunluluğu	299
18. Sağır ve Dilsizlik	300
18.1. Genel Açıklamalar.....	300
18.2. 15 Yaşını Tamamlamamış Sağır ve Dilsiz Çocuklar.....	300
18.3. 15 Yaşını Doldurmuş Olup da 18 Yaşını Doldurmamış Olan Sağır ve Dilsizler	300
18.4. 18 Yaşını Doldurmuş Olup da 21 Yaşını Doldurmamış Sağır ve Dilsizler	301
18.5. 21 Yaşını Doldurmuş Olan Sağır ve Dilsizler	301
18.6. 15 Yaşını Doldurmuş Ancak 18 Yaşını Doldurmamış Sağır ve Dilsizler.....	301
18.7. Zamaşımı Süresi	302
18.8. Tekerrür Hükümleri Uygulaması Örneği	302
19. Geçici Nedenler, Alkol veya Uyuşturucu Madde Etkisinde Olma	303
19.1. Kişinin Bilmeden İradesini Etkileyen Bir Maddenin Etkisine Girmiş Olması Hali.....	303
19.2. Annenin Uyku Halinde Bebeğin Ölümüne Neden Olması.....	303

19.3. Kişinin Hipnotize Edilmesi	303
19.4. Yanılarak Alkol veya Uyuşturucu Madde Alma	303
19.5. Sistemik Hastalıkların Etkisi	304
19.6. İsteyerek Alkol ya da Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanma	304
20. Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma.....	305
20.1. Genel Açıklamalar.....	306
20.2. Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma Kararlarının İnfazı	307
20.2.1. Tanım	307
20.2.2. Belli Hak ve Yetkinin Kullanılmasının ya da Belli Bir Meslek veya Sanatın İcrasının Yasaklanması İle Sürücü Belgesinin Geri Alınmasına İlişkin Kararlar	308
20.2.3. Hükümlüye Tebligat.....	308
20.2.4. Üç Ayda Bir İlgili Kamu Kurumu İle Meslek Kuruluşlarına Yazılı Yazılarak Bilgi İstenmesi.....	308
20.2.5. Belli Hak ve Yetkinin Kullanılmasının ya da Belli Bir Meslek veya Sanatın İcrasının Yasaklanması İle Sürücü Belgesinin Geri Alınmasına İlişkin Kararların Yerine Getirilmesi Görevi.....	308
20.2.6. Hak ve Yetkinin Kullanılmasının ya da Meslek veya Sanatın İcrasının Yasaklanmasına ya da Sürücü Belgesinin Geri Alınmasına İlişkin Kararların İnfaza Başlama Zamanı	308
20.2.7. İnfazın Tamamlanması	309
20.2.8. İlgili Kurum ve Kuruluşa Bildirimde Bulunulması.....	309
20.2.9. Adli Sicil Kanunu Açısından.....	309
20.2.10. Adli Sicile Kaydedilecek Hak Yoksunluğu Kararları ve Veriler.....	309
20.2.11. Hak Yoksunluğu Kararlarının Adli Sicilden Silinmesi ...	310
20.2.12. Arşiv Kaydına Alınma İşlemleri	310
20.2.13. Hak Yoksunluklarının Sınırlı Olarak Sayma Yoluyla Belirlenmesi	310
20.3. Görev Gereği Gözetilmesi ve Uygulanması.....	310

20.4. Anayasa Mahkemesinin TCK Madde 53 İle İlgili İptal Kararlarının Resen Gözetilmesi.....	310
20.5. Hak Yoksunluklarının Süre İle Sınırlı Olması.....	311
20.6. Velayet Hakkından, Vesayet veya Kayyımlığa Ait Bir Hizmette Bulunmaktan Yasaklanma	311
20.7. Hak ve Yetkilerden Birinin Kötüye Kullanılması Suretiyle İşlenen Suçlar	312
20.8. Kararda Gösterilmemiş Olması Hali	313
20.9. Hak Yoksunluğunun, Mahkûmiyetin Kesinleşmesiyle Başlaması.....	313
20.10. Teknolojik İmkanlardan Yararlanılması Suretiyle İnfazı	313
20.11. İnfazın Başlama ve Bitme Zamanı	314
20.12. İnfazda Yetkili Başsavcılık.....	315
20.13. İlamın İnfazı İçin Kişilerin Nüfus Kaydına Şerh Düşülmesi ve İlgili Kurum ve Kuruluşlara Bildirim Yapılması.....	315
20.14. UYAP Bilişim Sisteminin KİHBİ Bilgi Sistemi İle Entegrasyonu İle Takip ve İnfaz.....	315
20.15. Hak Yoksunluğuna İlişkin İlamlar ve UYAP Bilişim Sisteminin KİHBİ Bilgi Sistemi İle Entegrasyonu.....	316
20.16. Yargıtay Uygulaması.....	316
21. Eşya Müsaderesi	318
21.1. Genel Açıklamalar.....	318
21.2. Yargıtay Uygulaması.....	320
22. Kazanç Müsaderesi	322
22.1. Genel Açıklamalar.....	322
22.2. Yargıtay Uygulaması.....	323
23. Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri.....	327
23.1. Genel Açıklamalar.....	327
23.2. Yargıtay Uygulaması.....	330
24. Suçta Tekerrür ve Özel Tehlikeli Suçlular.....	332
24.1. Tekerrür İle İlgili Genel Açıklamalar.....	333
24.2. Tekerrürün Şartları	334
24.3. Kesinleşmiş Bir Ceza Mahkûmiyetinin Bulunması.....	334

24.3.1. Kişinin Bir Suç İşlemiş Olması	334
24.3.2. Failin Cezaya Mahkûm Edilmiş Olması.....	335
24.3.3. Hükmedilen Ceza Mahkûmiyeti Kesinleşmiş Olmalı	335
24.3.3.1. Kesinleşmiş Ceza Mahkûmiyetinin Sonradan Ortadan Kalkmamış Olması	336
24.3.3.1.1. Cezanın Ertelenmesi Halinde	336
24.3.3.1.2. Af Hali	336
24.3.3.1.3. Zamanaşımı	337
24.3.3.1.4. Şikâyetten Vazgeçme Halinde.....	337
24.3.3.1.5. Ön Ödeme.....	338
24.3.3.1.6. Fiilin Suç Olmaktan Çıkarılması Halinde	338
24.3.3.1.7. Koşullu Salıverme	338
24.4. Yeni Bir Suçun İşlenmiş Olması	339
24.4.1. İşlenen Fiil Suç Olmalı.....	339
24.4.2. Suç, Önceki Suçtan Dolayı Verilen Ceza Mahkûmiyeti Kesinleştikten Sonra İşlenmiş Olmalı	339
24.4.3. Suç, Tamamen İşlenmiş Olabileceği Gibi Teşebbüs Aşamasında da Kalmış Olabilir.....	340
24.4.4. Suç, Önceki Suçla Aynı Türden Olabileceği Gibi Farklı Türden de Olabilir.....	340
24.5. İkinci Suçun Belirli Bir Sürede İşlenmiş Olması	340
24.5.1. Sürenin Başlangıcı.....	340
24.5.2. Sürenin Uzunluğu.....	341
24.6. Tekerrür Hükümlerinin Uygulanamayacağı Haller.....	342
24.7. Tekerrürün Sonuçları.....	344
24.8. Tekerrür İle İlgili Yargıtay Uygulaması.....	347
24.9. Konuya İlişkin Yargıtay Kararları.....	348
24.10. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçlarında Tekerrür Uygulaması.....	349
24.10.1. TCK'nin 191. Maddesindeki Değişikliklerin Dikkate Alınması Zorunluluğu	350
24.10.2. Tekerrüre Esas Suçun Uzlaşma Kapsamına Alınması	350

25. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçlarında Etkin Pişmanlık Uygulaması.....	351
25.1. Resmi Makamlar Tarafından Haber Alınmadan Önce Etkin Pişmanlıkta Bulunma Hali.....	351
25.1.1. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçlarında Etkin Pişmanlık	351
25.1.2. Kullanmak İçin Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Satın Alan, Kabul Eden veya Bulunduran Kişinin Etkin Pişmanlıkta Bulunması.....	352
25.2. Resmi Makamlar Tarafından Haber Alındıktan Sonra Etkin Pişmanlıkta Bulunma Hali.....	353
25.3. Uyuşturucu Kullanma Suçunda Kişinin Soruşturma Başlamadan Tedavi İçin Sağlık Kuruluna Başvurması Hali	354
25.4. Yargıtay Uygulaması.....	356
25.4.1. Suçlar Haber Alındıktan Sonra Gönüllü Olarak, Suçun Meydana Çıkmasına ve Fail veya Diğer Suç Ortaklarının Yakalanmasına Hizmet ve Yardım Etme	357
25.4.1.1. Koşulları	357
25.4.1.2. Suç Ortakları Kavramı.....	358
25.4.1.3. Yakalanma Kavramı	358
25.4.1.4. Hizmet ve Yardımın Sonuca Etkili ve Yararlı Olması Şartı	358
25.4.1.5. Bilmediği Kişiden Aldığını Söyleme veya Hayali Kişi İsimleri Verme	358
25.4.1.6. Failin Bildirdiği Kişinin Yakalanması veya Yakalanmaması Halleri	359
25.4.1.7. Satış İçin Hazırladığı Anlaşılmayan Maddeyi Satmak İçin Bulundurduğunu Bildirme.....	359
25.4.1.8. Failin Etkili Olmayan İkrarı	359
25.4.1.9. Zincirleme Suçlarda, Zincire Dâhil Tüm Suçlar Yönünden TCK'nın 192/3. Maddesinin Uygulanma Şartlarının Olması.....	360
25.4.1.10. Failin Üzerinde Ele Geçen Narkotik Maddeyi Kimden Aldığını Söylemesi	360

25.4.1.11. Verilen Bilginin Yeterli Olmasa da Bazı İpuçları Sayesinde Diğer Suç Failinin Tespiti	361
25.4.1.12. Failin Uyuşturucu Maddeyi Aldığı ve Verdiği Kişileri Söylemesi	361
25.4.1.13. Üzerinde Narkotik Madde Yakalanan Failin, Narkotik Maddeyi Aldığı Kişiye Ait Telefon Numarasını Bildirmesi	362
26. Sınır Dışı Edilme.....	363
26.1. Yabancıların Türkiye'yi Terke Davet veya Sınır Dışı Edilmeleri Halleri	363
26.2. Karar Almaya Yetkili Makamlar.....	363
26.3. Sınır Dışı Edilenlerin Durumu	364
26.4. Türkiye'yi Terkedemeyenler.....	364
27. Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbirleri.....	365
27.1. Genel Açıklamalar.....	365
27.2. Yargıtay Uygulaması.....	366
28. Cezanın Belirlenmesi.....	368
28.1. Genel Açıklamalar.....	369
28.2. Yargıtay Uygulaması.....	370
28.3. Temel Cezanın Belirlenmesine Dair Kurallar (TCK m.61/1)	371
28.3.1. Temel Cezanın Belirlenmesinde Dikkate Alınacak UNSURLAR	371
28.3.2. Orantılılık İlkesi	372
28.3.3. Cezanın Bireyselleştirilmesi.....	372
28.3.4. Gerekçe Belirtme Zorunluluğu.....	372
28.3.5. Eylemin Haksızlık İçeriğiyle ve Dosya Kapsamıyla Uyumlu Bir Ceza Belirleme Zorunluluğu	373
28.3.6. TCK 61/1 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar.....	373
28.3.7. TCK 61/2 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar.....	376
28.3.8. TCK 61/3 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar.....	377
28.3.9. TCK 61/4 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar.....	378
28.3.10. TCK 61/5 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar.....	380

28.3.11. TCK 61/6 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	382
28.3.12. TCK 61/7 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	385
28.3.13. TCK 61/8 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	385
28.3.14. TCK 61/9 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	387
28.3.15. TCK 61/10 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	388
28.4. Uyuşturucu Miktarına Göre Ceza Tayini Tablosu.....	389
6545 Sayılı Kanunla Getirilen Değişiklikler Öncesinde Esrar, Eroin ve Kokain Maddelerinin Miktarına Göre Temel Cezanın Belirlenmesine İlişkin Tablo	389
Cezanın Alt Sınırdan Fazla Uzaklaşarak Belirlenmesine İlişkin Örnek Olay Tablosu	392
29. Takdiri İndirim Nedenleri	394
29.1. Takdiri İndirim Nedenlerinin Kanunda Sayılanlarla Sınırlı Olmaması.....	395
29.2. Takdir Yetkisinin Yargılamayı Yapan Hâkime Ait Olması	395
29.3. Takdiri İndirimin Uygulanmasına veya Uygulanmamasına İlişkin Kararların Gerekçeli Olma Zorunluluğu	396
29.4. Yasal ve Yeterli Olmayan Gerekçe Örnekleri	396
Yasal ve Yeterli Olmayan Gerekçe Örnekleri Tablosu	397
30. Mahsup	400
30.1. Cezaların İnfazında Mahsup Uygulaması.....	400
30.2. Hapis Cezasından Mahsup.....	400
30.3. Adli Para Cezasından Mahsup (Bir Gün 100 TL Sayılır).....	400
30.4. Yasal Düzenleme İle Getirilen Esaslar	400
30.5. Mahsup Kavramının Hukuki Niteliği	401
30.6. Mahsubun Koşulları	402
30.7. Mahsuba Konu Olabilecek Özgürlüğü Kısıtlayan Haller	402
30.8. Adli Kontrol ve Mahsup İlişkisi	402
30.9. Yabancı Ülkede Gözaltında, Gözlem Altında, Tutuklulukta veya Hükümlülükte Geçen Süre	403
30.10. Yargıtay Uygulaması.....	404
30.10.1. Tutuklama, Yakalama veya Gözaltında Kalınan Suç Sebebiyle Verilen Hükümün Kesinleşmesi	405

30.10.2. Tutuklulukta Geçen Sürenin İnfaz Edilen Cezadan Mahsup Edilmesi İlkesi	406
30.10.3. Beraat Edilen Suçtan Tutuklu (Yakalama, Gözaltı) Kalınan Süre	408
30.10.4. İnfaz Kanunu Hükümlerine Göre Cezaların Toplanması Gerektiği Haller	409
30.10.5. Uyarılama Yargılaması ve Daha Az Ceza Verilmesi Gereken Haller	409
30.10.6. Mahsup Edilmesi İstenen Kararın Kesinleşmesinden Önce İşlenmiş Bir Suçun Bulunması Hali.....	411
31. Yargılama Giderleri	413
31.1. Genel Açıklamalar.....	413
31.2. Yargılama Giderleri İle İlgili Olarak Uyulması Gereken Kurallar.....	414
31.2.1. Kimlere Yükletilmesi Gerekliğinin Kesinlikle Kararda Gösterilmesi Zorunluluğu.....	414
31.2.2. Ödenmesi Gereken Para Miktarının Yargıç Tarafından Belirlenme Zorunluluğu	414
31.2.3. Vekâlet Ücretinin Yasa Yolu Başvurusunda Dile Getirilmemesi	414
31.2.4. Hükümde Yargılama Giderlerinden Olan Vekâlet Ücretine Hükmolunmaması.....	415
31.2.5. Yerine Getirilme Şekli.....	415
31.2.6. Yargılama Giderinin Terkin Edilmesi Gereken Tutarlardan Az Olması	416
31.2.7. Bazı Giderlerin Yargılama Gideri Sayılmaması.....	417
31.3. Sanığın Yükümlülüğü.....	417
31.4. HAGB ve Erteleme Kararları	418
31.5. Araştırma Sonucunun Sanık Lehine Ortaya Çıkmış Olması	418
31.6. Hüküm Kesinleşmeden Sanığın Ölmesi.....	419
31.7. Sanığın İki Suçtan Yargılaması Halinde Vekâlet Ücreti	419
31.8. Güvenlik Tedbirlerine Hükmolünmesi Halinde Yargılama Giderlerinin Durumu	419
31.9. Sanık Hakkında Aynı Olay Nedeniyle İkinci Kez Davaya Açılması Hali.....	420

31.10. Talebi Üzerine Müştekiye Baro Tarafından Tayin Edilen Vekile Ödenen Vekâlet Ücreti.....	420
31.11. Bağlantılı Davalarda Giderler.....	421
31.12. İştirak Halinde İşlenmiş Suçlarda Yargılama Giderleri.....	421
31.13. Neden Olunan Yargılama Giderlerinin Ayrı Ayrı Ortak Yapılan Giderlerin Payları Oranında Alınması Zorunluluğu	422
31.14. Beraat veya Ceza Verilmesine Yer Olmadığı Kararı Verilmesi Halinde Gider.....	422
31.15. İstinaf Yasa Yolu İncelemesi Sırasında Vekâlet Ücretinin Durumu.....	423
31.16. İkinci Kez Dava Açılması Halinde Vekâlet Ücretinin Durumu.....	424
31.17. Sanığın Bir Suçtan Beraat Etmesi, Diğer Suçtan İse Mahkûm Olması Halinde Vekalet Ücreti	424
31.18. Karşılıklı Hakaret Hallerinde Gider	424
31.19. Suç Uydurma ve İftira Gibi Hallerde Gider	425
31.20. Delil Yetersizliğinden Beraat Kararı Verilmesi	426
31.21. Kanun Yollarına Başvuru Sonucunda Gider	426
31.21.1. Kanun Yolu Başvurusunun Geri Alınması veya Reddedilmesi	426
31.21.2. Kanun Yoluna Cumhuriyet Savcısının Başvurması	426
31.21.3. Kısmen Kabul Hali	427
31.21.4. Yargılamanın Yenilenmesi İsteminden İleri Gelen Giderler.....	427
31.21.5. Eski Hale Getirme İsteminden Doğan Giderler.....	427
31.21.6. Dosyanın Yargıtay'a Gidiş Dönüş Masrafları.....	428
32. Avukatlık Ücreti	429

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TİCARETE YÖNELİK UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE SUÇLARINDA HUKUKA AYKIRI DELİLLER VE DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

33. Hukuka Aykırı Delillerin Diğer Delillere Etkisi	431
33.1. Genel Açıklamalar.....	431

33.2. Zehirli Ağacın Meyvesi Zehirli Olur İlkesi	432
33.3. Yargıtay Uygulaması.....	435
33.3.1. Hukuka Aykırı Arama	435
33.3.2. Hukuka Aykırı Arama Sonucu Ele Geçen Eşyalar ve Sanık İkrarının Hükme Esas Alınmaması.....	436
33.3.3. Arama Sırasında O Yer İhtiyar Heyetinden veya Komşulardan İki Kişinin Hazır Bulundurulmaması	436
33.3.4. Suçun Topluma Verdiği Zarar İle Devlet Görevlilerinin Sanığa Ait Hakları İhlal Etmelerinden Doğan Kişisel ve Toplumsal Zarar Karşılaştırılması	437
33.3.5. Suçüstü Hali ve Kaba Üst Araması	439
33.3.6. Görevlilerin Kimliklerini Gizleyerek Alıcı Rolüne Girmeleri	440
34. Arama İşlemleri ve Gecikmesinde Sakınca Bulunan Hâl Kavramı.....	441
34.1. Genel Açıklamalar.....	441
34.2. Arama ve El koymanın Anayasal Esasları	441
34.3. Adli Arama	443
34.3.1 Arama Kavramı	443
34.3.2. Üzerinde Arama İşlemi Yapılabilecek Unsurlar	444
34.3.3. Kişilerin Üzerlerinin Aranmasının Sınırı	444
34.3.4. Arama İle İlgili Hüküm İçeren Yasal Düzenlemeler.....	444
34.3.5. Arama İşleminin Türleri.....	445
34.3.6. Adli Aramaya İlişkin Temel Yasal Düzenlemeler	446
34.3.7. Şüpheli veya Sanıkla İlgili Arama.....	446
34.3.8. Arama Kararı	446
34.3.9. Konutta, İşyerinde ve Kamuya Açık Olmayan Kapalı Alanlarda Arama	446
34.3.10. Cumhuriyet Savcısına Ulaşılamayan Hâller.....	447
34.3.11. Arama Talep, Karar veya Emrinde Bulunması Gereken Bilgiler	448
34.3.12. Arama Kararında Gösterilmesi Gereken Hususlar	449
34.3.13. Arama Tutanağı.....	449

34.3.14. Arama Sırasında Hazır Bulundurulacak Kişiler	450
34.3.15. Tesadüfen Elde Edilen Delil.....	450
34.3.16. Adli Arama Kavramının Tanımı.....	450
34.3.17. Arama İşleminin Yapılabilmesinin Ön Şartları	450
34.3.17.1. Gecikmede Sakınca veya Tehlike Bulunması	451
34.3.17.2. Görünüşte Haklılık	451
34.3.17.3. Ölçülülük Şartı.....	451
34.3.18. Arama İşleminin Zamanı	452
34.3.19. Makul Şüphe.....	452
34.3.20. Makul Şüphenin Belirlenmesinde Dikkate Alınacak Hususlar	453
34.3.21. Arama Konusunda Karar Verecek Makama İletilecek Raporda Bulunması Gereken Unsurlar.....	453
34.3.22. Diğer Kişilerin Aranması.....	454
34.3.23. Arama Karar veya Emrinde Bulunması Gereken Unsurlar	455
34.4. Gecikmesinde Sakınca Bulunan Hâl Kavramı	455
34.4.1. Adli Arama Açısından	455
34.4.2. Önleme Aramaları Açısından	455
34.4.3. Öğretideki Görüşler	456
34.5. Yargıtay Uygulaması	457
34.5.1. Cumhuriyet Savcısının Verdiği Yazılı Arama Emrinin Görünüşte Haklılık ve Ölçülülük İlkelerine Uygun Olması	458
34.5.2. Önleme Araması Sırasında Savcılıktan Arama Kararı Talep Edilmesi.....	458
34.5.3. Gecikmesinde Sakınca Bulunan Hallerin Neler Olduğunun Açıkça Gösterilmemesi.....	459
34.5.4. Sanığa Ait İkamette Gece Vakti Yetkili Makamın Kararı Olmadan Arama Yapılması	460
34.5.5. Arama Kararı veya Emri Olmadan Yapılan Arama Sonucu Ele Geçen Delilin Hükme Esas Alınmaması	460
34.5.6. Mesai Saatleri İçerisinde Gecikmesinde Sakınca Bulunan Halin Nedeni Belirtilmeksizin Savcı Tarafından Verilmiş Arama Kararının Usulüne Uygun Olmaması	461

34.5.7. Vergi Suçlarında Arama	461
35. Kaba Üst Araması	462
35.1. Genel Açıklamalar	462
35.2. Kişilerin Kaba Üst Aramasının Yapılabilmesi	462
35.3. Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği	463
35.4. Suçun İşlendiği Bilgisi Üzerine Yapılan Soruşturma İşlemleri Sırasında Kişilerin Kaba Üst Aramasını Yapabilmesi	465
35.5. Yargıtay Uygulaması.....	466
35.5.1. Üst Araması Yapılacağı Sırada Üzerinde Bulunan Uyuşturucu Maddeyi Teslim Eden Sanığın Eyleminin Etkin Pişmanlık Oluşturmaması.....	469
35.5.2. Suç Eşyasının Sanığın İç Çamaşırının İçinde Ele Geçirilmiş Olması.....	470
35.6. Sonuç Değerlendirme	470
36. Sanığın İkrarının Delil Olarak Değerlendirilmesine İlişkin Esaslar	473
36.1. Genel Açıklamalar.....	473
36.2. Sanığın İkrarı Kavramının Tanımı	473
36.3. Sanığın İkrarının Sağladığı Kolaylıklar.....	473
36.4. Sanığın İkrarının Delil Olarak Değerlendirilmesinde Gözetilecek İlkeler	474
36.4.1. Vicdani Delil Sistemi	474
36.4.2. Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi.....	475
36.4.2.1. Kavram Tanımı.....	475
36.4.2.2. “Şüpheden Sanık Yararlanır” İlkesinin Gözetilmesi Zorunluluğu.....	475
36.4.2.3. “Şüpheden Sanık Yararlanır” İlkesinin Uygulanabileceği Haller.....	476
36.5. Sanık İkrarının Delil Olarak Hükme Esas Alınma Ölçütleri	476
36.6. Yargıtay Uygulaması.....	477
36.6.1. Sanığın İkrarının Hükme Esas Alınması ve İkrarın Dosyadaki Mevcut Deliller İle Örtüşmesi Hali	477
36.6.2. Sanığın İkrarının Hükme Esas Alınmaması ve İkrarın Dosyadaki Mevcut Deliller İle Örtüşmemesi Hali	478

37. Gizli Soruşturmacı Görevlendirilmesi.....	480
37.1. Genel Açıklamalar.....	480
37.2. Yargıtay Uygulaması.....	482
37.2.1. Sanıkların Atılı Suçlamayı ve Fiziki Takip Tutanaklarının İçeriklerini Kabul Etmediklerini Savunmaları	484
37.2.2. Gizli Soruşturmacıların Kolluk Görevlisi Olması	485
37.2.3. Kararın Verildiği Tarihteki Mevzuatın Gözetilmesi.....	485
37.2.4. Gizli Soruşturmacının Sanıktan Birden Fazla Kez Uyuşturucu Madde Alması.....	486
37.2.5. Cumhuriyet Savcısı Tarafından Adli Kolluk Görevlisinin Gizli Soruşturmacı Olarak Görevlendirilmesi	487
37.2.6. Cumhuriyet Savcısının Acele Hâl Sebebiyle Sözlü Olarak Verdiği Emirleri Yazılı Olarak Bildirmemesi	488
38. Teknik Araçlarla İzleme	490
38.1. Yargıtay Uygulaması.....	493
38.1.1. Teknik Araçlarla İzlemeye İlişkin Verilmiş Bir Kararın Bulunup Bulunmadığının Araştırılması Zorunluluğu	493
38.1.2. Tesadüfen Elde Edilen Deliller.....	493
38.1.3. Karar Alınmadan Teknik Araçlarla İzleme Yapılmasının Hukuki Sonucu.....	494
38.1.4. CMK'nin 135, 139 ve 140 Maddelerindeki Koruma Tedbirlerinin Tümünün Aynı Anda Uygulanamaması.....	494
38.1.5. Teknik İzleme Kayıtlarının Getirilerek Sanığa İzletilmesi ve Dinletilmesi.....	495
39. Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi	496
39.1. Genel Açıklamalar.....	496
39.2. Dinleme, Kayda Alma ve Sinyal Bilgilerinin Değerlendirilebilmesi İle İlgili Tedbire Karar Vermeye Yetkili ve Görevli Makam.....	498
39.3. Hat Kullanıcısını Gösterir Belge veya Raporun Talebe Eklenmesi Zorunluluğu	499
39.4. Tanıklıktan Çekinebilecek Kişilerle İletişim	499
39.5. Kararda Belirtilmesi Gereken Hususlar.....	499

39.6. Tedbirinin Süresinin Uzatılması.....	500
39.7. Mobil Telefonun Yerinin Tespiti.....	500
39.8. Telekomünikasyon Yoluyla İletişiminin Tespiti	500
39.9. Gizlilik İlkesi.....	501
39.10. Tedbirin Uygulanabileceği Suçlar (Katalog Suçlar)	501
39.11. Yargıtay Uygulaması.....	503
39.11.1. Telefon Görüşmelerinin Tesadüfen Elde Edilen Delil Niteliğinde Olması	503
39.11.2. Delil Değerlendirilmesi Yasakları.....	504
39.11.3. Tesadüfen Dinlemeye Takılan Diğer Sanıklar	505
40. Telefon Konuşmalarının Delil Olma Niteliği ve Yorumlanması	506
40.1. Telefon Konuşmaları Dışında Delil Bulunmaması	506
40.2. Alınmış Bir Denetleme Kararı Olmadan Kayda Alınmış Telefon Konuşmalarına Dayanılarak Hüküm Kurulamaması	506
40.3. İçeriğine Değişik Anlamlar Yüklenmesi Mümkün Olan Telefon Konuşmaları.....	506
40.4. Telefon Konuşmalarında Geçen Maddelerin Ele Geçmemesi	507
40.5. Telefon Konuşmalarının İncelenmesi.....	507
40.6. Telefon Konuşmalarının Özel Kişilerce İzinsiz Kaydedilmesi ve Kullanılması	508
40.7. Telefon Konuşmasına Dair Çözüm Tutanaklarının Sanıklara Okunması Zorunluluğu	508
40.8. Hükmün Gerekçesinde Sanığın Telefon Konuşmalarının Belirtilmesi ve Ne Şekilde Yorumlandığının Açıkça İfade Edilmesi Zorunluluğu.....	509
40.9. Gerekçede Hangi Delile Hangi Nedenlerle Üstünlük Tanındığının Belirtilmesi Zorunluluğu.....	509
40.10. Mahkûmiyet İçin Telefon Konuşmalarının Olaylarla Örtüşmesi Zorunluluğu.....	509
41. Beraat Kararı Verilmesi Gereken Haller.....	510
41.1. Kendisinde Herhangi Bir Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Ele Geçmeyen Sanığın Durumu	510

41.2. Sanığın Ele Geçirilen Uyuşturucu Maddeleri Ticaret Amacıyla Bulundurduğu İlişkin Delil Olmaması	510
41.3. Atfî Cürüm Niteliğinde Kalan Soyut Beyan ve Teşhis Dışında Delil Olmaması	511
41.4. Kişilerin Sonradan Vazgeçtikleri Soyut Beyanları Dışında Delil Olmaması.....	511
41.5. Kollukta Müdafisiz Alınan ve Sonradan Dönülen Soyut Beyanlar ve Teşhisler	512
41.6. Sanığın Esrarı Yetiştirdiği Kenevirlerden Elde Ettiğine İlişkin Soyut Beyanı Dışında Delil Olmaması	512
41.7. Narkotik Maddenin Sanık Tarafından Verildiğinin Sabit Olmaması.....	512
41.8. İhbarcının Soyut Beyanı Dışında Delil Olmaması	513
41.9. Soyut İstihbari Bilgi Dışında Delil Olmaması.....	513
41.10. Taşıtta Yapılan Aramada Narkotik Maddenin Bulduğunu Bilmeyen Sanığın Durumu	514
41.11. Somut Olgularla Örtüşmeyen ve İçeriğine Değişik Anlamlar Yüklenebilecek, Telefon Konuşmaları Dışında.....	514
42. Hükmün Gerekçesinde Gösterilmesi Gereken Hususlar	516
42.1. Genel Açıklamalar	516
42.2. Hükmün Gerekçesinde Gösterilmesi Gereken Hususlar	517
42.3. Hükmün Gerekçesi ve Hüküm Fıkrasının İçereceği Hususlar	520
42.4. Hükmün Gerekçesinin Yazılma Süresi.....	522
42.5. Karar ve Hükümlerin İmzalanma Zorunluluğu	522
42.6. Hâkimin Hükmü İmza Edemeyecek Hale Gelmesi	522
42.7. Kararın Niteliği ve Yasal Yollara Başvuru İle İlgili Hususlar	523
42.8. Yasa Yolu, Süresi, Başvuru Yapılacak Merci İle Başvuru Şeklinin Anlaşılabilir Nitelikte Açıkça Gösterilmesi Zorunluluğu ...	524
42.9. Hükümlerin Nüshaları ve Özetlerinin İmzalanması ve Mühürlenmesi.....	525
42.10. Hükmün Bölümleri	526

42.11. AİHM Uygulaması	528
42.11.1. Mahkemelerin Davayı Etkili Bir Şekilde İnceleme Görevi.....	528
42.11.2. Mahkemelerin Davayı İnceleme Metotları.....	528
42.11.3. Mahkemelerin Geniş Bir Takdir Yetkisine Sahip Olması	529
42.11.4. Temel Sorunların İncelenmiş Olması Zorunluluğu	529
42.11.5. Mahkemelerin Kararın Hangi Temele Dayandırdıklarını Yeterince Açıklama Yükümlülüğü	529
42.12. Sonuç Değerlendirme	530
KAYNAKÇA	531